

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni.
Komunikacijski uzorci bit povezani s planiranima djelatnostima i oblicima rada u smislu vođenja razgovora, rasprava, simulacija, izvješćivanja, obrazlaganja na određene teme.

Fonološke i ortografske osobine

Fonetske vježbe povezano s fonemima, koji učenicima zadnju osobite teškoće. Pravilna intonacija i ritam rečenice.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o prikazanom materijalu, komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Kondicional.

Aktivne i pasivne rečenice.

Radni glagolski pridjev sadašnji i prošli.

Trpni glagolski pridjev sadašnji i prošli.

Uzročne, namjenske, posljedične rečenice (upitne, izjavne i niječne).

DRUGI STRANI JEZIK

Cilj je početnoga učenja drugoga stranog jezika u gimnaziji taj da se učenik osposobi za razumijevanje lakšega pisanog i zvučnog teksta, za elementarno govorno i pismeno izražavanje i daljnje učenje stranoga jezika.

Učenici ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja imaju predodžbu o jezičnom sustavu materinskoga jezika i jednoga stranog jezika, koji uče od osnovne škole, pa se zato skraćuje razdoblje stvaranja jezičnih navika. Pristup je

učenju kognitivan, uz pokušaj da učenici u prve dvije godine učenja dobiju sustavan pregled osnovne lingvističke građe, bar na razini prepoznavanja, da bismo ih mogli osposobiti da se za dobivanje informacija služe tekstem, pisanim ili izgovorenim. Zato je težište rada na uvođenju učenika u samostalno učenje i uporabu raznih izvora znanja.

ENGLESKI JEZIK

1. ZADACI

Zadaci su početnoga učenja engleskoga kao drugoga stranog jezika:

- razvijati jezične vještine za receptivno i produktivno služenje stranim jezikom (slušanje, čitanje, govorenje, pisanje),
- usvojiti određeni lingvistički i sociolingvistički inventar, koji će omogućiti učeniku osnovnu komunikaciju i na drugom stranom jeziku (lingvistički: vokabular, građa na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini; sociolingvistički: komunikacijski uzorci, osobitosti u interakciji),
- uočiti posebnosti sustava drugoga stranog jezika u odnosu na hrvatski i prvi strani jezik.

Sve ostale zadaci u programu, koje se odnose na teme o civilizaciji i kulturi te na rad povezan s osposobljavanjem učenika za daljnje i samostalno učenje i na primjenu raznih izvora znanja (strana literatura, enciklopedije, medijske informacije) iste su kao i za prvi strani jezik.

2. SADRŽAJI

1. razred

(1. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- pravilno reagirati na upute nastavnika u svakodnevnom komuniciranju u razredu,
- razumjeti jednostavnu zvučnu poruku i to dokazati odgovorima na pitanja.

Govorenje

Učenik treba:

- pravilno izgovarati rečenice,
- dati odgovore na pitanja,
- izreći osnovne podatke o sebi, svojoj obitelji, o drugima,
- pravilno primjenjivati osnovne uzorke u komuniciranju,
- rabiti poznati vokabular u opisivanju likova i situacija u svom okruženju ili na slici,
- pravilno izgovarati nove glasove.

Čitanje

Učenik treba:

- nakon čitanja odgovoriti na pitanja o pročitanoj tekstu
- pri glasnom čitanju ispravno izgovarati riječi (poglavito nove glasove) i pravilno intonirati rečenicu
- razumijevanje pročitanoj teksta dokazati rješavanjem zadaća uz taj tekst.

Pisanje

Učenik treba:

- ispravno pisati jednostavne rečenice, a osobito posebne oblike kojih nema u hrvatskom jeziku,
- dopuniti rečenicu i jednostavniji tekst,
- preinačiti rečenicu, odnosno kraći i jednostavniji tekst po zadanom uzorku,
- pismeno odgovoriti na pitanja,
- opisati sliku o obradenoj temi.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Teme iz kulture i civilizacije zemalja engleskoga govornog područja.
 Gradovi i regije.
 Slobodno vrijeme i razonoda.
 Zanimanja i kompjutori (računala).
 Zdrav i sretan život (ekologija).

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni.
 Norme lijepoga ponašanja u ulozi svakodnevnoga ophođenja.
 Stvarni komunikacijski uzorci ovisit će o situaciji u razredu i temama, koje će se obrađivati.

Fonološke i ortografske osobine

Usvajanje pravilnoga naglaska i izgovora pojedinačnih riječi u rečenici, ritma rečenice.
 Usvajanje pravilnoga pisanja (spelling).

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Imenice:
 broj, rod, posvojni oblik, fraza, "of".

Zamjenice:
 osobne (padež subjekta i objekta),
 upitne,
 pokazne,
 posvojne,
 relativne (who, which, whose, that),
 "one" kao zamjenica.

Pridjevi:
 stupnjevanje (pravilna, nepravilna),
 posvojni pridjevi,
 participijelni pridjevi,
 pridjevi neodređene količine.

Brojevi:
 glavni, redni.

Članovi:
 osnovne uporabe određenoga i neodređenoga člana

Prilozi:
 mjesta, vremena i načina.

Veznici:
 and, or, but, when itd.
 Fraze there is, there are
 bezlično it.

Glagoli:
 Tvorba i uporaba: Present Simple,
 Present Continuous,
 Present Perfect Tense,
 Past Tense,
 Futurity ("going to", shall/will),
 Modali (can, must).

Rečenica:
 Osnovni pojmovi o redu riječi u rečenici.
 Mjesto izravnoga i neizravnog objekta.
 Mjesto priloga mjesta i vremena.
 Upitna rečenica s "who" kao subjektom i s "who" kao objektom.

2. razred

(2. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- odgovoriti na pitanja o kratkom tekstu koji je slušao (jednostavni snimljeni tekstovi što ih govore izvorni govornici).

Govorenje

Učenik treba:

- uz natuknice kratko prepričati odslušani ili pročitani tekst,
- voditi razgovor po zadanom uzorku,
- dati odgovore na postavljena pitanja o obradenoj temi,
- pravilno postaviti pitanje u sklopu zadanog teksta,
- pravilno izgovarati nove glasove,
- primijeniti ispravnu intonaciju rečenica.

Čitanje

Učenik treba:

- razumjeti upute na engleskom jeziku u udžbeniku i priručniku,
- dokazati razumijevanje pročitana teksta rješavanjem zadaća, kojima se provjeravaju sadržaj i poruka teksta.

Pisanje

Učenik treba:

- dopuniti i preinačiti rečenice i kraći tekst,
- napisati prikladno pismo i čestitku za blagdane, odnosno rođendan,
- sastaviti kraći jednostavni tekst o zadanoj i prethodno obradenoj temi,
- pisati po diktatu (dopustive su manje pogreške).

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Teme iz kulture i civilizacije zemalja engleskoga govornog područja.
 Gradovi i regije.
 Slobodno vrijeme i razonoda.
 Zanimanja i računala.
 Zdrav i sretan život (ekologija).

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni.
 Norme lijepoga ponašanja u ulozi svakodnevnoga ophođenja.
 Konkretni komunikacijski uzorci ovisit će o situaciji u razredu i temama, koje će se obrađivati.

Fonološke i ortografske osobine

Usvajanje pravilnoga naglaska i izgovora pojedinačnih riječi u rečenici, ritma rečenice.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Ponavljanje iz prethodnoga razreda uz uvođenje novoga:

Imenice

Countable, uncountable.

Zamjenice

posvojne, povratne.

Pridjevi

posvojni, stupnjevanje pridjeva.

Prilozi

tvorba i uporaba stupnjevanje priloga.

Glagoli

tvorba i uporaba glagolskih vremena:

- present simple/continuous,
- past simple/continuous,
- future "going to" za izricanje budućnosti,
- present perfect simple,
- modalni, defektivni glagoli,
- glagolske imenice.

Sintaksa

načela tvorbe upitnih i negativnih oblika u jednostavnim rečenicama:

- pogodbene rečenice (I. i II. tip),
- odnosne rečenice.

3. razred

(3. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- razumjeti tekst s izvornim govornikom dostupan ovoj razini učenja, a to razumijevanje dokazati rješavanjem različitih zadataka na osnovi odslušanoga teksta.

Govorenje

Učenik treba:

- razgovarati (voditi dijalog) po natuknicama,
- pravilno postaviti pitanje,
- ispravno prepričati pročitani ili odslušani tekst,
- opisati sliku ili crtež (likove i situacije),
- po bilješkama izvijestiti o zadaci u sklopu zadane teme.

Čitanje

Učenik treba:

- bez većih teškoća čitati tekstove iz udžbenika,
- pročitati kraći odlomak jezično lakšega književnog teksta i prepričati ga.

Pisanje

Učenik treba:

- uz pročitani ili odslušani tekst napisati natuknice za opis, prepričavanje ili vođenje razgovora,
- kratko sastaviti obrađeni tekst,
- napisati sastav o zadanoj temi.

Prevođenje

Učenik treba:

- prevesti pojedinačne rečenice i laganiji tekst s engleskoga na hrvatski jezik, uz upotrebu rječnika.

2.2. JEZIČNI SAHRŽAJI

Kultura i civilizacija

Produbljuju se teme obradene u prethodnom razdoblju i dodaju neke nove.

Umjetnost, film.

Suvremena tehnologija - u službi boljega i sretnijeg življenja.

Lijepa književnost.

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni. Komunikacijski uzorci ovisit će o situaciji u razredu i obrađenim temama (davanje kratkih ocjena u smislu kritika, izlaganja o određenoj temi i rasprave).

Fonološke i ortografske osobine

Usvajanje pravilnoga izgovora riječi u rečenici i ritma rečenice. Usvajanje pravilnoga pisanja.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Ponavljanje i sistematiziranje građe iz prethodnih godina i uvođenje nove:

Zamjenice

Refleksivne i relativne.

Glagoli - tvorba i uporaba.

Glagolska vremena - simple/continuous.

Present Perfect Tense.

Past Perfect Tense.

Passive.

Modalni glagoli (can, must, may, ought to).

Zapovjedni način.

Uporaba much, many, some, any.

Kondicional - III. tip.

Rečenice

Pogodbene i namjerne rečenice.

Upravni/neupravni govor.

Neizravna pitanja.

Question Tags.

4. razred

(4. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- razumjeti tekstove prilagodene ovoj jezičnoj razini,
- dati informacije o sadržaju izravnoga teksta s izvornim govornicima (obavijesti preko razglasa na željezničkoj ili autobusnoj stanici i uzletištu, u turističkoj agenciji).

Govorenje

Učenik treba:

- postavljati pitanja i odgovarati na njih,
- izvoditi govorne vježbe po natuknicama, izvješćivati po bilješkama.
- opisivati likove, predmete i situacije,
- prepričati pročitani ili odslušani tekst.

Čitanje

Učenik treba:

- čitati tekstove dostupne i prilagođene ovoj jezičnoj razini,
- čitati i razumjeti izvorne tekstove kao što su kraći i jednostavniji novinski članci, tablice, sheme, vozni red i sl.

Pisanje

Učenik treba:

- preoblikovati rečenice i tekst,
- pisati bilješke iz odslušana ili pročitana teksta,
- pisati natuknice za opis, prepričavanje i vođenje razgovora,
- sastaviti prigodno pismo i poruku.

Prevođenje

Učenik treba:

- prevoditi lakši tekst s engleskoga na hrvatski jezik, uz uporabu rječnika,
- prevesti pojedinačne rečenice na engleski jezik.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI**Kultura i civilizacija**

Produbljuju se teme obrađene u prethodnom razdoblju i dodaju neke nove.
Umjetnost, film.
Suvremena tehnologija - u službi boljega i sretnijeg življenja.
Lijepa književnost.

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni.
Komunikacijski uzorci ovisit će o situaciji u razredu i obrađenim temama (davanje kratkih ocjena u smislu kritika, izlaganja o određenoj temi i rasprave).

Fonološke i ortografske osobine

Usvajanje pravilnoga izgovora riječi u rečenici i ritma rečenice. Usvajanje pravilnoga pisanja.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Ponavljjanje i sistematiziranje gradiva iz prethodnih godina.
Glagolska vremena.
Slaganje vremena.
Pravilna uporaba glagolskih vremena.
Pogodbene rečenice sva tri tipa.
Upravni i neupravni govor te neizravna pitanja.
Pasivne rečenice.

FRANCUSKI JEZIK**2. ZADAĆE**

Zadaće su početnoga učenja francuskoga kao drugoga stranog jezika:

- razvijati jezične vještine za receptivno i produktivno služenje stranim jezikom (slušanje, čitanje, govorenje, pisanje),
- usvojiti određeni lingvistički i sociolingvistički inventar, koji će omogućiti učeniku osnovnu komunikaciju i na drugom stranom jeziku (lingvistički: vokabular, građa na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini, sociolingvistički: komunikacijski uzorci, osobitosti u interakciji),
- uočiti posebnosti sustava drugoga stranog jezika u odnosu na hrvatski i prvi strani jezik.

Sve ostale zadaće u programu, koje se odnose na teme civilizaciji i kulturi, na osposobljavanje učenika za daljnje i samostalno učenje te na primjenu raznih izvora znanja (strane literature, enciklopedij, medijskih informacija), iste su kao i za prvi strani jezik.

2. SADRŽAJI**1. razred**

(1. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE**Slušanje**

Učenik treba:

- pravilno reagirati na upute nastavnika u svakodnevnom komuniciranju u razredu,
- razumjeti jednostavnu zvučnu poruku i to dokazati odgovorima na pitanja.

Govorenje

Učenik treba:

- pravilno odgovarati rečenice,
- dati odgovore na pitanja,
- izreći osnovne podatke o sebi, svojoj obitelji, o drugima,
- pravilno rabiti osnovne uzorke u komuniciranju,
- koristiti se poznatim vokabularom u opisivanju likova i situacija u svom okruženju ili na slici,
- pravilno odgovarati nove glasove.

Čitanje

Učenik treba:

- nakon čitanja odgovoriti na pitanja o pročitanoj tekstu
- pri glasnom čitanju pravilno izgovarati riječi (poglavito nove glasove) i pravilno intonirati rečenicu,
- razumijevanje pročitanoj teksta dokazati rješavanjem zadaća uz taj tekst.

Pisanje

Učenik treba:

- ispravno pisati jednostavne rečenice, a osobito posebne oblike kojih nema u hrvatskom jeziku,
- dopuniti rečenicu i jednostavniji tekst,
- preoblikovati rečenicu, odnosno kraći i jednostavniji tekst po zadanom uzorku,
- pismeno odgovoriti na pitanja,
- opisati sliku o obrađenoj temi.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Život u obitelji.
Kupovanje.
Putovanje.
Pariz - znamenitosti grada.
Prehrana.
Slobodno vrijeme, blagdani.
Moda, odijevanje.
Film.

Komunikacijski uzorci

Predstavljanje i pozdravljanje.
Traženje i davanje osnovne informacije; postavljanje pitanja (npr. o osobi, vremenu, interesima).
Predlaganje i prihvaćanje poziva.
Izražavanje zadovoljstva, divljenja.
Izražavanje zapovijedi.
Pisanje pisma, razglednice, čestitke.

Fonološke i ortografske osobine

Posebne pojave francuskoga jezika (nazali, poluvokali).
Osnovna pravila izgovora i pisanja.
Međunarodna transkripcija.
Vezivanje u izgovoru.
Grafički akcenti, apostrof.

Vokabular

Izbor vokabulara ovisi o tematskim sadržajima i komunikacijskom kontekstu. Osnovne razlike između svakodnevnoga govora i pisanoga teksta.

Gramatička grada:

Imenice s determinacijama.
Određeni i neodređeni član; partitivni član.
Adjectifs possessifs.
Adjectifs demonstratifs, brojevi.
Množina imenica; ženski rod.
Samostalac i nesamostalac osobne zamjenice.
Mjesto opisnih pridjeva u rečenici; tvorba ženskoga roda; stupnjevanje.
Glagoli: prezent, imperativ, passe compose, futur simple, povratni i nepravilni glagoli.
Nijekanje, pitanja.

2. razred

(2. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- odgovoriti na pitanja o kratkom tekstu koji je slušao (jednostavni snimljeni tekstovi što ih govore izvorni govornici)

Govorenje

Učenik treba:

- uz natuknice kratko prepričati odslušani ili pročitani tekst,
- voditi razgovor po danome modelu,
- dati odgovor na postavljena pitanja o obrađenoj temi,
- pravilno postaviti pitanje u sklopu zadanoga teksta,
- pravilno izgovarati nove glasove,
- primijeniti ispravnu intonaciju rečenica.

Čitanje

Učenik treba:

- razumjeti upute na francuskom jeziku u udžbeniku i priručniku,
- dokazati razumijevanje pročitanoj teksta rješavanjem zadaća, kojima se provjeravaju sadržaj i poruku teksta

Pisanje

Učenik treba:

- dopuniti i preoblikovati rečenice i kraći tekst,
- napisati prigodno pismo i čestitku za blagdane, odnosno rodendan,
- sastaviti kraći jednostavni tekst o zadanoj i prethodno obrađenoj temi,
- pisati po diktatu (dopustive su manje pogreške).

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

- Francuska - raznolikost zemlje, pokrajine, gradovi,
- praznici, putovanja, promet (TGV, auto-stop i sl.),
- šport (npr. tenis, biciklizam),
- zdravlje i bolesti,
- novine, časopisi, radio i slobodno vrijeme,
- proslave, blagdani.

Komunikacijski uzorci

- traženje i davanje informacija (npr. glede prometa, snalaženje u gradu ili na javnom mjestu); traženje informacija telefonom,
- izražavanje mišljenja,
- davanje informacija o vremenu,
- izrazi slaganja, neslaganja, predbacivanja,
- uporaba različitih razina jezika u različitim situacijama.

Fonološke i ortografske osobine

- stalno utvrđivanje izgovora,
- rečenični ritam i melodija,
- gramatička ortografija.

Vokabular

Izbor vokabulara ovisi o tematskim sadržajima i komunikacijskom kontekstu. Sustavno raditi na vokabularu (riječi suprotnoga značenja). Navikavanje na uporabu rječnika.

Gramatička građa

Determinacija imenica:
 Uporaba i izostavljanje člana.
 Uporaba člana uz zemljopisna imena.
 Izražavanje pripadnosti - posvojni pridjevi i pridložni izrazi
 Tvorba i uporaba futura, imperfekta.
 Uporaba *passé composé* - imperfekt - kontrasti s hrvatskim jezikom
 Nepravilni glagoli.
 Odnosne zamjenice *qui, que, dont, on*.
 Posvojne zamjenice.
 Pridjevi s dva oblika u muškom rodu. Stupnjevanje.
 Prilozi načina, tvorba.
 Upravno i neupravno pitanje.

3. razred

(3. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:
 - razumjeti tekst s izvornim govornikom dostupan ovoj razini učenja, a to razumijevanje dokazati rješavanjem različitih zadataka na osnovi odslušanoga teksta.

Govorenje

Učenik treba:
 - razgovarati (voditi dijalog) po natuknicama, pravilno postaviti pitanje,
 - pravilno prepričati pročitani ili odslušani tekst, opisati sliku ili crtež (likove i situacije), po bilješkama izvijestiti o zadaci u sklopu zadane teme.

Čitanje

Učenik treba:
 - bez većih teškoća čitati tekstove iz udžbenika, pročitati kraći odlomak jezično lakšega književnog teksta i prepričati ga.

Pisanje

Učenik treba:
 - uz pročitani ili odslušani tekst napisati natuknice za opis, prepričavanje ili vođenje razgovora,
 - kratko sastaviti obrađeni tekst,
 - napisati sastav o zadanoj temi.

Prevođenje

Učenik treba:
 - prevesti pojedinačne rečenice i laganiji tekst s francuskoga na hrvatski jezik, uz uporabu rječnika.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

- Škola, obrazovni sustav u Francuskoj.
- Šport i športske manifestacije. Blagdani u Francuskoj.
- Jedna od francuskih pokrajina.
- Prehrana i zdrav život.
- Znanost (upoznavanje s nekim od francuskih znanstvenika).
- Francuski strip i plakat.
- Francuska suvremena i tradicionalna šansona.

Komunikacijski uzorci

- izražavanje osobnoga gledišta,
- izražavanje želje,
- davanje savjeta,
- opisivanje osjećaja, osobnoga stanja,
- molba,
- ispunjavanje obrazaca, pisanje brzopjava, čestitanje.

Fonološke i ortografske osobine

- Sustavan rad na pravilnom izgovoru
- ritam i melodija rečenice,
- morfosintaktička ortografija.

Vokabular

Izbor vokabulara ovisi o tematskim sadržajima i komunikacijskom kontekstu. Sustavno se radi na vokabularu (tvorba riječi, sinonimija, višeznačnost riječi). Uporaba rječnika. Prijevodi.

Gramatička građa

Složene imenice, rod i značenje.
 Neodređene zamjenice i pridjevi - kontrast s hrvatskim jezikom.
 Osobne zamjenice kao objekti.
 Glagoli u pasivu, prošla vremena.
 Pluskvamperfekt.
 Konjunktiv.
 Nepravilni glagoli.
 Tvorba i stupnjevanje priloga.
 Pogodbena rečenica.

4. razred

(4. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:
 - razumjeti tekstove prilagodene ovoj jezičnoj razini,
 - dati informacije o sadržaju izgovornoga teksta s izvornim govornicima (obavijesti preko razglasa na željezničkom ili autobusnom kolodvoru i uzletištu, u turističkoj agenciji).

Govorenje

Učenik treba:
 - postavljati pitanja i odgovarati na njih,
 - izvoditi govorne vježbe po natuknicama,
 - izvješćivati po bilješkama,
 - opisivati likove, predmete i situacije,
 - prepričati pročitani ili odslušani tekst.

Čitanje

Učenik treba:

- čitati tekstove dostupne i prilagodene ovoj jezičnoj razini,
- čitati i razumjeti izvorne tekstove, kao što su kraći i jednostavniji novinski članci, tablice, sheme, vozni red i sl.

Pisanje

Učenik treba:

- preoblikovati rečenice i tekst,
- pisati bilješke iz odslušanoga ili pročitanaoga teksta,
- pisati natuknice za opis, prepričavanje i vođenje razgovora,
- sastaviti prigodno pismo i poruku.

Prevođenje

Učenik treba:

- prevoditi lakši tekst s francuskoga na hrvatski jezik, uz uporabu rječnika,
- prevesti pojedinačne rečenice na francuski jezik.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

- Mladi i njihovi problemi, slobodno vrijeme.
- Frankofonske zemlje. Ujedinjena Europa.

- Pariz - nove građevine, život u gradu.
- Film, televizija, kazalište (značajna imena francuskoga filma).
- Tisak. Reklama. Šařsona (audio i video primjeri).

Komunikacijski uzorci

- Izražavanje osobnoga mišljenja, argumentacija.
- Traženje i davanje informacija.
- Izražavanje osjećaja zadovoljstva, žaljenja.
- Izražavanje slaganja i neslaganja.
- Predlaganje i prihvaćanje, odbijanje.

Vokabular

Ovisi o tematskim sadržajima i komunikacijskom kontekstu. Sustavno se radi na usvajanju i proširivanju vokabulara (tvorba riječi, definicija, sinonimija). Uporaba dvojezičnoga i jednojezičnoga rječnika. Prijevodi u oba smjera.

Gramatička građa

Složene upitne i odnosne zamjenice, kontraksije s pridlozima.
 Infinitiv - kompariranje i kontrasti u odnosu na hrvatski jezik
 Kondicional prošli.
 Passe simple.
 Slaganje vremena.
 Izražavanje vremena, uzroka, posljedice - dodaci i složena rečenica. Uporaba konjunktiva. Ponavljanje gramatičkih sadržaja.

NJEMAČKI JEZIK

1. ZADACI

Zadaci su početnoga učenja njemačkoga kao drugoga stranog jezika:

- razvijati jezične vještine za receptivno i produktivno služenje stranim jezikom (slušanje, čitanje, govorenje, pisanje),
- usvojiti određeni lingvistički i sociolingvistički inventar (lingvistički: vokabular, građu na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini, sociolingvistički: komunikacijski uzorci, osobitosti u interakciji),
- uočiti posebnosti sustava njemačkoga jezika u odnosu na hrvatski i prvi strani jezik.

Sve ostale zadaci u programu, koje se odnose na obradu tema o civilizaciji i kulturi, osposobljavanje učenika za daljnje i samostalno učenje te primjenu raznih izvora znanja (stranc literature, enciklopedije, medijskih informacija), iste su kao i za prvi strani jezik.

2. SADRŽAJI

1. razred

(1. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- pravilno reagirati na upute nastavnika u svakodnevnom komuniciranju u razredu,

- razumjeti jednostavnu zvučnu poruku i to dokazati odgovorima na pitanja.

Govorenje

Učenik treba:

- pravilno izgovarati rečenice,
- dati odgovor na pitanja,
- izreći osnovne podatke o sebi, svojoj obitelji, o drugima,
- pravilno uporabiti osnovne uzorke pri komuniciranju,
- koristiti se poznatim vokabularom u opisivanju likova i situacija u svom okruženju ili na slici,
- pravilno izgovarati nove glasove.

Čitanje

Učenik treba:

- nakon čitanja odgovoriti na pitanja o pročitano tekstu,
- pri glasnom čitanju pravilno izgovarati riječi (poglavlilo nove glasove) i pravilno intonirati rečenicu
- razumijevanje pročitanaoga teksta dokazati rješavanjem zadataka uz taj tekst.

Pisanje

Učenik treba:

- ispravno pisati jednostavne rečenice, a poglavito posebne oblike, kojih nema u hrvatskom jeziku,
- dopuniti rečenicu i jednostavniji tekst,

- preoblikovati rečenicu, odnosno kraći i jednostavniji tekst po zadanome modelu,
- pismeno odgovoriti na pitanja,
- opisati sliku o obradenoj temi.

2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Teme i situacije izabiru se iz života mladih u zemljama njemačkoga govornog područja i u našoj zemlji. Učenikova najbliža okolina, obitelj, svakodnevne situacije (kupovanje, put do škole, promet), godišnja doba, klimatske prilike, slobodno vrijeme.

Komunikacijski uzorci

Vodjenje razgovora u sklopu ovih komunikacijskih uzoraka:

- normirani oblici jezičnoga ponašanja, formalni i neformalni,
- traženje i davanje uputa,
- izražavanje želja, molbi i osobitih osjećaja.

Fonološke i ortografske osobine

Uvježbavanje pojedinih glasova, koji se ne nalaze u hrvatskom glasovnom sustavu (dužina i kratkoća samoglasnika, posebni njemački glasovi ä, ö, ü, äu, r na kraju riječi, -ich, -ach aspirativni p,t,k), uvježbavanje pravilnoga izgovora riječi i pravilne intonacije rečenice.

Vokabular

Temeljni vokabular povezan sa svakodnevnim zbivanjima i najpotrebniji idiomi. Tematski su riječi iz situacija bliskih učeniku, primjerenih dobi i interesima, a tipične za njemačko govorno područje.

Dramatika

Morfologija:

Imenice

Deklinacija imenica muškog, ženskog i srednjeg roda, n-deklinacija.

Član

Određeni i neodređeni i najvažnije o njegovoj uporabi i izostavljanju.

Zamjenice

Osobne, posvojne, pokazna dieser, upitne was für ein, welcher, wer, was i bezlična man.

Pridjevi

Predikativna i atributivna uporaba, deklinacija pridjeva s određenim i neodređenim članom (nominativ i akuzativ).

Prijedlozi

Svi s dativom.

S akuzativom für.

S dativom i akuzativom in, an, auf.

Prilozi

Upitni wo, wie, wohin, woher, wann.

Glagoli

Pomoćni, modalni, složeni s naglašenim i nenaglašenim prefiksom u prezentu.

Imperativ

Nekoliko najfrekventnijih glagola u perfektu.

Preterit od haben i sein

Sintaksa:

Red riječi u samostalnoj rečenici: izričnoj i upitnoj. Nekoliko kratkih zavisnih rečenica s weil i da (na stupnju razumijevanja).

2. razred

(2. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- odgovoriti na pitanja o kratkom tekstu koji je slušao (jednostavni snimljeni tekstovi što ih govore izvorni govornici).

Govorenje

Učenik treba:

- uz natuknice kratko prepričati odslušani ili pročitani tekst,
- voditi razgovor po zadanome modelu,
- odgovoriti na postavljena pitanja o obradenoj temi,
- pravilno postaviti pitanje u sklopu zadanoga teksta,
- pravilno izgovarati nove glasove,
- primijeniti ispravnu intonaciju rečenica.

Čitanje

Učenik treba:

- razumjeti upute na njemačkom jeziku u udžbeniku i priručniku,
- dokazati razumijevanje pročitana teksta rješavanjem zadaća, kojima se provjeravaju sadržaj i poruka teksta.

Pisanje

Učenik treba:

- dopuniti i preoblikovati rečenice i kraći tekst,
- napisati prigodno pismo i čestitku za blagdane, odnosno rodendan
- sastaviti kraći jednostavni tekst o zadanoj i prethodno obradenoj temi,
- pisati po diktatu (uz dopuštene manje pogreške).

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Slike iz zemalja njemačkoga govornog područja. Putovanja i prometa, postaje, hotel, pošta. Moda - odijevanje mladih. Slobodno vrijeme. Blagdani i njihovo obilježavanje.

Komunikacijski uzorci

Uz vježbe iz prvoga razreda, uvode se i novi oblici. Traženje i davanje obavijesti. Potvrđivanje i nijekanje. Predlaganje i odbijanje. Izražavanje zapovijedi. Normirani oblici uljudnoga priopćivanja.

Fonološke i ortografske osobine

Ponavljanje izgovora i pisanja osobitih fonema. Utvrđivanje izgovora glasova, koji učenicima zadaju osobite teškoće te usvajanje pravilne ritma i intonacije rečenice.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti. Idiomiatski izrazi uče se u danim situacijskim kontekstima.

Gramatika

Gramatičko gradivo obrađuje se u kontekstu, uz naglašeno osvješćivanje uloge gramatičke građe u jezičnom sustavu te uz njihovu usporedbu s hrvatskim jezikom.

Morfologija:

Zamjenice

Neodređene.

Upitne: was für ein ?, welcher?

Pridjevi

Deklinacija.

Stupnjevanje.

Glagoli

Pregled konjugacije u prezentu.

Povratni glagoli.

Preterit pomoćnih i modalnih glagola.

Preterit pravilnih i nepravilnih glagola.

Perfekt pravilnih i nepravilnih glagola i glagola na -ieren

Konjunktiv preterita pomoćnih i modalnih glagola.

Futur.

Kondicional i njegova najčešća uporaba.

Prijedlozi

S akuzativom.

S dativom i akuzativom.

Sintaksa:

Rečenice

Nezavisne s denn.

Zavisne s wenn, dass, weil.

3. razred

(3. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- razumjeti tekst s izvornim govornikom, dostupan ovoj razini učenja, a to razumijevanje dokazati rješavanjem različitih zadataka na osnovi odslušanoga teksta.

Govorenje

Učenik treba:

- razgovarati (voditi dijalog) po natuknicama,
- pravilno postaviti pitanje,
- ispravno prepričati pročitani ili odslušani tekst,
- opisati sliku ili crtež (likove i situacije),
- po bilješkama izvjestiti o zadaci u sklopu zadane teme

Čitanje

Učenik treba:

- bez većih teškoća čitati tekstove iz udžbenika,
- pročitati kraći odlomak jezično lakšega književnog teksta i prepričati ga.

Pisanje

Učenik treba:

- uz pročitani ili odslušani tekst napisati natuknice za opis, prepričavanje ili vodenje razgovora,
- kratko sastaviti obrađeni tekst,
- napisati sastav o zadanoj temi.

Prevođenje

Učenik treba:

- prevesti pojedinačne rečenice i laganiji tekst s njemačkoga na hrvatski jezik, uz uporabu rječnika.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Život mladih u zemljama njemačkoga govornog područja, njihov odnos prema roditeljima, školi, mladi u slobodnom vremenu, njihov rad i učenje, slobodne djelatnosti, športske aktivnosti, rad za vrijeme blagdana.

Boravak mladih u stranoj zemlji, smještaj, snalaženje, traženje raznih usluga, putovanja.

Ovisnosti: droga, pušenje, alkohol.

Uloga medija u životu mladih.

Fonološke i ortografske osobine

Utvrđivanje izgovora glasova, koji učenicima zadaju osobite poteškoće te usvajanje pravilnoga ritma i intonacije rečenice.

Vokabular

Uz stalno ponavljanje već usvojenoga leksičko se gradivo proširuje osobitim izrazima i idiomima govornoga jezika na lakšim izvornim tekstovima.

Gramatika

Ponavljanje, utvrđivanje i proširivanje gramatičkoga gradiva obrađenoga na trećem stupnju (1. i 2. razred).

Morfologija:

Deklinacija imenica po pridjevskoj deklinaciji.

Prijedlozi s genitivom.

Zamjenički prilozi.

Pasiv - sva vremena.

Rekcija glagola.

Particip prezenta i perfekta - značenje i deklinacija substantiviranih participa.

Sintaksa:

Vremenske rečenice s als, wenn, bevor, solange.

Namjerne rečenice s damit i um - zu + Infinitiv.

Infinitiv sa zu.

Neizravne upitne rečenice.

Odnosne rečenice.

4. razred

(4. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- razumjeti tekstove prilagodene ovoj jezičnoj razini,
- dati informacije o sadržaju izvornoga teksta s izvornim govornicima (obavijesti preko razglasa na željezničkoj ili autobusnoj postaji i zračnom, u turističkoj agenciji).

Govorenje

Učenik treba:

- postavljati pitanja i odgovarati na njih,
- izvoditi govorne vježbe po natuknicama,
- izvješćivati po bilješkama,
- opisivati likove, predmete i situacije,
- prepričati pročitani ili odslušani tekst.

Čitanje

Učenik treba:

- čitati tekstove dostupne i prilagodene ovoj jezičnoj razini,
- čitati i razumjeti izvorne tekstove, kao što su kraći i jednostavniji novinski članci, tablice, sheme, vozni red i sl.

Pisanje

Učenik treba:

- preoblikovati rečenice i tekst,
- pisati bilješke iz odslušanog ili pročitanoog teksta,
- pisati natuknice za opis, prepričavanje i vođenje razgovora,
- sastaviti prigodno pismo i poruku.

Prevođenje

Učenik treba:

- prevoditi lakši tekst s njemačkoga na hrvatski jezik, uz uporabu rječnika,
- prevesti pojedinačne rečenice na njemački jezik.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Tekstovi koji sadrže elemente kulture i civilizacije zemalja njemačkoga govornog područja.

Mladi i potrošnja, mladi i obitelj, prijateljstva. Školski sustavi, matura, izbor zanimanja, fakulteti. Putovanja, prometala, vozni redovi, željezničke postaje, uzletišta. Slobodno vrijeme. Turizam.

Komunikacijski uzorci

Kao i u 3. razredu, samo što se valja usredotočiti na izlaganje osobnoga mišljenja i stavova. Vođenje rasprave.

Fonološke i ortografske osobine

Tijekom cijele godine posvećuje se pozornost intonaciji i melodiji rečenice, podjednako u govoru i glasnom čitanju.

Vokabular

Definicijski i temeljni vokabular proširuje se riječima posebnijega značenja, osobito za pasivno svladavanje, budući da teme postaju nešto specijalnije i tipičnije za njemačko govorno područje. Idiomiatski izrazi u danim situacijskim kontekstima.

Gramatika

Ponavljanje i utvrđivanje gramatičkoga gradiva iz prethodnih razreda. Proširivanje i uvođenje novoga odnosi se na ove sadržaje:

Morfologija:

Participijalni atributi. Perfekt i konjunktiv pluskvamperfekta modalnih glagola s infinitivom.

Sintaksa:

Irealne pogodbene rečenice za sadašnjost i prošlost. Neizravan govor. Poredbene rečenice s konjunktivom. Vremenske rečenice sa *solange, seitdem, sobald, nachdem, ehe, bis, bevor*. Načinske rečenice i njihovo skraćivanje. Posljedične rečenice i njihovo skraćivanje.

RUSKI JEZIK

Kao pripadnik skupine slavenskih jezika, ruski je jezik osobit među ostalima stranim jezicima, koji će se poučavati kao početni programi na ovom stupnju izobrazbe. Njegova sličnost s hrvatskim jezikom omogućit će učenicima, uz sve zamke pri usvajanju sličnoga jezika materinskome, da ga po predstojećem programu toliko usvoje da se njime mogu služiti primjereno aktivno, a posebice pasivno. To će biti osobito važno za sve one, koji će se u nastavku izobrazbe tako stečenim znanjem moći služiti obilnom stručnom i tehničkom literaturom.

1. ZADACÉ

Zadacé su početnoga učenja ruskoga kao drugoga stranog jezika:

- razvijanje jezičnih vještina za receptivno i produktivno služenje stranim jezikom (slušanje, čitanje, govorenje, pisanje),
- usvojiti određeni lingvistički i sociolingvistički inventar, koji će omogućiti učeniku osnovnu komunikaciju i na drugom stranom jeziku (lingvistički: vokabular, struktura na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini, sociolingvistički: komunikacijski uzorci, osobitosti u interakciji),
- uočiti posebnosti sustava drugoga stranog jezika u odnosu na hrvatski i prvi strani jezik.

Sve ostale zadacé u programu koje se odnose na obradu tema o civilizaciji i kulturi, osposobljavanje učenika za daljnje i samostalno učenje te za primjenu raznih izvora znanja (strane literature, enciklopedije, medijskih informacija), iste su kao i za prvi strani jezik.

2. SADRŽAJI

I. razred

(1. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- pravilno reagirati na upute nastavnika u svakodnevnom komuniciranju u razredu,
- razumjeti jednostavnu zvučnu poruku i to dokazati odgovorima na pitanja.

Govorenje

Učenik treba:

- pravilno izgovarati rečenice,
- odgovoriti na pitanja,
- izreći osnovne podatke o sebi, svojoj obitelji, o drugima,
- pravilno primjenjivati osnovne uzorke u komuniciranju,
- uporabiti poznati vokabular u opisivanju likova i situacija u svom okruženju ili na slici,
- pravilno izgovarati nove glasove.

Čitanje

Učenik treba:

- nakon čitanja odgovoriti na pitanja o pročitanu tekstu,
- pri glasnom čitanju pravilno izgovarati riječi (poglavito nove glasove) i pravilno intonirati rečenicu,
- razumijevanje pročitanog teksta dokazati rješavanjem zadaća uz taj tekst.

Pisanje

Učenik treba:

- ispravno pisati jednostavne rečenice, a osobito posebne oblike, kojih nema u hrvatskom jeziku,
- dopuniti rečenicu i jednostavniji tekst,
- preoblikovati rečenicu, odnosno kraći i jednostavniji tekst po zadanome modelu,
- pismeno odgovoriti na pitanja,
- opisati sliku o obrađenoj temi.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Teme iz kulture i civilizacije zemlje čiji se jezik uči.
Gradovi i regije.
Slobodno vrijeme i razonoda.
Zanimanja i kompjutori (računala).
Zdrav i sretan život (ekologija).

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni. Norme lijepoga ponašanja u ulozi svakodnevnoga ophođenja. Stvarni komunikacijski uzorci ovisit će o situaciji u razredu i temama, koje će se obrađivati.

Fonološke i ortografske osobine

Uvježbavanje pravilnoga izgovora mekih suglasnika i pravilnoga izgovora samoglasnika u riječima, s obzirom na glasovne promjene, uvježbavanje pravilnoga pisanja s obzirom na ćirilčno pismo i slova, koja ne postoje u hrvatskom jeziku.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Imenice:

muškoga, ženskoga i srednjeg roda, tvrda i meka deklinacija u jednini i množini, imenice ženskoga roda, imenice muškoga roda, imenice srednjega roda.

Zamjenice:

deklinacija osobnih, prisvojnih, odnosnih i upitnih zamjenica.

Pridjevi:

muškoga, ženskoga i srednjeg roda, tvrda i meka deklinacija.

Brojevi:

čitanje brojeva bez deklinacije do 1000, genitiv brojeva 2, 3, 4 i 5.

Glagoli:

vid glagola, perfekt, prezent, futur, infinitiv, 2. i 3. lice zapovjedni način.

Prijedlozi

Rečenica:

prosta, prostoproširena, složena nezavisna, odnosna, vremenska.

2. razred

(2. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- odgovoriti na pitanja o kratkom tekstu, koji je slušao (jednostavni snimljeni tekstovi što ih govore izvorni govornici).

Govorenje

Učenik treba:

- uz natuknice kratko prepričati odslušani ili pročitan tekst,
- voditi razgovor po zadanome modelu,
- odgovoriti na postavljena pitanja o obrađenoj temi,
- pravilno postaviti pitanje u sklopu zadanoga teksta,
- pravilno izgovarati nove glasove,
- primijeniti ispravnu intonaciju rečenica.

Čitanje

Učenik treba:

- razumjeti upute na ruskom jeziku u udžbeniku i priručniku,
- dokazati razumijevanje pročitanoga teksta rješavanjem zadaća, kojima se provjeravaju sadržaj i poruka teksta.

Pisanje

Učenik treba:

- dopuniti i preoblikovati rečenice i kraći tekst,
- napisati prigodno pismo i čestitku za blagdan, odnosno rođendan,
- sastaviti kraći jednostavni tekst o zadanoj i prethodno obrađenoj temi
- pisati po diktatu (dopuštene su manje pogreške).

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Teme iz kulture i civilizacije zemlje čiji se jezik uči. Gradovi i regije. Slobodno vrijeme i razonoda. Zanimanja i kompjutori (računala). Zdrav i sretan život (ekologija).

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni. Norme lijepoga ponašanja u ulozi svakodnevnog ophođenja. Stvarni komunikacijski uzorci ovisit će o situaciji u razredu i temama, koje će se obrađivati.

Fonološke i ortografske osobine

Uvježbavanje pravilnoga izgovora mekih suglasnika i samoglasnika u riječima s obzirom na glasovne promjene; uvježbavanje pravilnoga pisanja s obzirom na ćirilično pismo i slova koja ne postoje u hrvatskom jeziku.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Ponavljanje iz prethodnoga razreda i uvođenje novoga:

Imenice

deklinacija imenica, množina imenica muškoga roda na -a.

Zamjenice

neodređene, povratne, niječne.

Pridjevi

deklinacija pridjeva, prosto i složeno stupnjevanje pridjeva.

Prilozi

prilozi mjesta i pravca.

Brojevi

genitiv i akuzativ brojeva.

Glagoli

vid glagola, glagoli kretanja, zapovjedni način, uvođenje glagolskoga priloga sadašnjeg i prošloga.

Rečenica

načela tvorbe upitnih i negativnih oblika u jednostavnim rečenicama, upravni i neupravni govor, pogodbene rečenice.

3. razred

(3. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- razumjeti tekst s izvornim govornikom dostupan ovoj razini učenja, a to razumijevanje dokazati rješavanjem različitih zadataka na osnovi odslušanoga teksta.

Govorenje

Učenik treba:

- razgovarati (voditi dijalog) po natuknicama,
- pravilno postaviti pitanje,
- pravilno prepričati pročitani ili odslušani tekst,
- opisati sliku ili crtež (likove i situacije),
- po bilješkama izvijestiti o zadaći u sklopu zadane teme.

Čitanje

Učenik treba:

- bez većih teškoća čitati tekstove iz udžbenika,
- pročitati kraći odlomak jezično lakšega književnog teksta i prepričati ga.

Pisanje

Učenik treba:

- uz pročitani ili odslušani tekst napisati natuknice za opis, prepričavanje ili vođenje razgovora,
- kratko sastaviti obrađeni tekst,
- napisati sastav o zadanoj temi.

Prevođenje

Učenik treba:

- prevesti pojedinačne rečenice i laganiji tekst s ruskoga na hrvatski jezik, uz uporabu rječnika.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Produbljuju se teme obrađene u prethodnom razdoblju i dodaju neke nove.

Umjetnost, film.

Suvremena tehnologija - u službi boljega i sretnijeg življenja.

Lijepa književnost.

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni.

Komunikacijski uzorci ovisit će o situaciji u razredu i obrađenim temama (davanje kratkih ocjena u smislu kritika, izlaganja o određenoj temi i rasprave).

Fonološke i ortografske osobine

Usvajanje pravilnoga izgovora riječi i u rečenici te ritma rečenice. Usvajanje pravilnoga pisanja.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Ponavljanje i sistematiziranje gradiva iz prethodnih razreda.

Imenice

genitiv imenica muškog roda, množina imenica.

Pridjevi

dugi i kratki oblik pridjeva.

Glagoli

glagolska vremena, povratni glagoli, radni glagolski pridjev sadašnji, radni glagolski pridjev prošli, trpni glagolski pridjev sadašnji, trpni glagolski pridjev prošli.

Rečenica

pasivna rečenica, zavisnosložena rečenica (izrične, odnosne, vremenske, pogodbene itd.).

4. razred

(4. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- razumjeti tekstove prilagodene ovoj jezičnoj razini,
- dati informacije o sadržaju izvornoga teksta s izvornim govornicima (obavijesti preko razglasa na željezničkoj ili autobusnoj postaji i uzletištu, u turističkoj agenciji).

Govorenje

Učenik treba:

- postavljati pitanja i odgovarati na njih,
- izvoditi govorne vježbe po natuknicama,
- izvješćivati po bilješkama,
- opisivati likove, predmete i situacije,
- prepričati pročitani ili odslušani tekst.

Čitanje

Učenik treba:

- čitati tekstove dostupne i prilagodene ovoj jezičnoj razini,
- čitati i razumjeti izvorne tekstove, kao što su kraći i jednostavniji novinski članci, tablice, sheme, vozni redovi i sl.

Pisanje

Učenik treba:

- precoblikovati rečenice i tekst,
- pisati bilješke iz odslušanoga ili pročitanaoga teksta,
- pisati natuknice za opis, prepričavanje i vođenje razgovora,
- sastaviti prigodno pismo i poruku.

Prevođenje

Učenik treba:

- prevoditi lakši tekst s ruskoga na hrvatski jezik, uz uporabu rječnika,
- prevesti pojedinačne rečenice na ruski jezik.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Produbljuju se teme obradene u prethodnom razdoblju i dodaju neke nove.

Umjetnost, film.

Suvremena tehnologija - u službi boljega i sretnijega življenja.

Lijepa književnost.

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni.

Komunikacijski uzorci ovisit će o situaciji u razredu i obradenim temama (davanje kratkih ocjena u smislu kritika, izlaganja o određenoj temi i rasprave).

Fonološke i ortografske osobine

Usvajanje pravilnoga izgovora riječi i u rečenici te ritma rečenice. Usvajanje pravilnoga pisanja

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Ponavljanje i sistematiziranje gradiva iz prethodnih razreda.

Glagoli

glagoli kretanja, vid glagola, radni glagolski pridjev sadašnji/prošli, trpni glagolski pridjev sadašnji/prošli.

ŠPANJOLSKI JEZIK

1. ZADACI

Zadaci su početnoga učenja španjolskoga kao drugoga stranog jezika:

razvijati jezične vještine za receptivno i produktivno služenje stranim jezikom (slušanje, čitanje, govorenje, pisanje),

usvojiti određeni lingvistički i sociolingvistički inventar, koji će omogućiti učeniku osnovnu komunikaciju i na drugom stranom jeziku (lingvistički: vokabular, grada na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini,

sociolingvistički: komunikacijski uzorci, osobitosti u interakciji),

- uočiti posebnosti sustava drugoga stranog jezika u odnosu na hrvatski i prvi strani jezik.

Sve ostale zadaci u programu koje se odnose na obradu tema o civilizaciji i kulturi, osposobljavanju učenika za daljnje i samostalno učenje te za primjenu raznih izvora znanja (strane literature, enciklopedije, medijskih informacija), iste su kao i za prvi strani jezik.

2. SADRŽAJI

1. razred

(1. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- pravilno reagirati na upute nastavnika u svakodnevnom komuniciranju u razredu,
- razumjeti jednostavnu zvučnu poruku i to dokazati odgovorima na pitanja.

Govorenje

Učenik treba:

- pravilno izgovarati rečenice,
- odgovoriti na pitanja,
- izreći osnovne podatke o sebi, svojoj obitelji, o drugima,
- pravilno primjenjivati osnovne uzorke u komuniciranju,
- uporabiti poznati vokabular u opisivanju likova i situacija u svom okruženju ili na slici,
- pravilno izgovarati nove glasove.

Čitanje

Učenik treba:

- nakon čitanja odgovoriti na pitanja o pročitanoj tekstu
- pri glasnom čitanju ispravno izgovarati riječi (naročito nove glasove) i pravilno intonirati rečenicu,
- razumijevanje pročitanoj teksta dokazati rješavanjem zadaća uz taj tekst.

Pisanje

Učenik treba:

- ispravno pisati jednostavne rečenice, a poglavito posebne oblike, kojih nema u hrvatskom jeziku,
- dopuniti rečenicu i jednostavniji tekst,
- preoblikovati rečenicu, odnosno kraći i jednostavniji tekst po zadanome modelu,
- pismeno odgovoriti na pitanja,
- opisati sliku o obradenoj temi.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Obitelj i rodbinski odnosi.
 Kupovanje (u različitim situacijama).
 Posjete muzejima, restoranima.
 Prehrana - pripremanje tradicionalnih španjolskih jela i pića (tortilla, paella, sangria).
 Moda i odijevanje.
 Zanimanja.
 Španjolska - geografski smještaj, gl. grad, regionalna podjela, službeni jezici (osnovni podaci).
 Dnevne aktivnosti (u kući i izvan nje).
 Život u školi - raspored sati, nastavni predmeti.
 Neka poznata imena iz svijeta glazbe, likovne umjetnosti. (Velazquez), književnosti, športa i politike.
 Zdravlje - dijelovi tijela.

Komunikacijski uzorci

Predstavljanje i pozdravljanje.

Traženje i davanje osnovne informacije (na ulici, na uzletištu).

Postavljanje pitanja i opisivanje osoba, stvari i mjesta. Izricanje količine. Izricanje sati, datuma, dana u tjednu, vremena.

Izricanje četiriju osnovnih računskih operacija.

Izricanje obveze pomoću tener que.

Izražavanje zadovoljstva, divljenja.

Izricanje želje.

Pisanje čestitaka i kratkih pisanih poruka.

Fonološke i ortografske osobine.

Abeceda - odnos grafema i fonema.

Osnovna pravila izgovora i pisanja, osnovna pravila akcentuacije (određivanje naglašenog sloga, grafički akcent, dijereza).

Ortografske promjene kod pravilnih i nepravilnih glagola, s obzirom na vokal u dočetu (svijetli, tamni vokali).

Tvorba diftonga i pojava diftongacije.

Apokopa.

Vokabular

Odabir vokabulara ovisi o tematskim sadržajima i komunikacijskom kontekstu. U odabiru se valja voditi načelima učestalosti i uporabljivosti riječi u samom jeziku.

Gramatika

pronombres personales (sujeto) - oblici i uporaba određeni i neodređeni član; sažimanje člana s prijedlogom, A, DE

prezent glagola SER i ESTAR

bezlična fraza HAY

rod i broj imenica i pridjeva nepravilnosti pridjeva

grande, bueno, malo

adjetivos posesivos

adjetivos demostrativos

prezent glagola 1., 2. i 3. konjugacije

nepravilnosti glagola 1., 2. i 3. konjugacije

gerundio

pronombres personales (complemento indirecto) - oblici i uporaba; uporaba prijedloga A u ličnom akuzativu

upitne riječi - postavljanje pitanja

frase verbal: af + infinitivo

nepravilni glagoli

preterito perfecto actual

izricanje bliske budućnosti - IR + a + infinitivo

nijekanje

nijekanje s nadic, nada

glavni brojevi

2. razred

(2. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- odgovoriti na pitanja o kratkom tekstu koji je slušao (jednostavni snimljeni tekstovi što ih govore izvorni govornici).

Govorenje

Učenik treba:

- uz natuknice kratko prepričati odslušani ili pročitani tekst,

- voditi razgovor po zadanome modelu,
odgovoriti na postavljena pitanja o obradenoj temi,
- pravilno postaviti pitanje u sklopu zadanog teksta,
 - pravilno izgovarati nove glasove,
 - primijeniti ispravnu intonaciju rečenica.

Čitanje

- Učenik treba:
 - razumjeti upute na španjolskom jeziku u udžbeniku i priručniku,
 - dokazati razumijevanje pročitana teksta rješavanjem zadaća, kojima se provjeravaju sadržaj i poruka teksta.

Pisanje

- Učenik treba:
 - dopuniti i preoblikovati rečenice i kraći tekst,
 - napisati prigodno pismo i čestitku za blagdane, odnosno rođendan,
 - sastaviti kraći jednostavni tekst o zadanoj i prethodno obradenoj temi,
 - pisati po diktatu (dopuštene su manje pogreške).

2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

- Vremenska prognoza.
- Kultura stanovanja - život u kući, stanu, dijelovi stana.
- Osobna higijena.
- Tisak - novine, časopisi, vijesti iz politike, gospodarstva, kulture i sporta, mali oglasi.
- Posao i zapošljavanje.
- Povijesna zbivanja (datumi, osobe) od nacionalnoga i svjetskog značenja, npr. otkriće Amerike, putovanje K. Kolumba.
- Odlasci na odmor, izleti, putovanja.
- Promet i prometala.
- Meksiko - zemlja, ljudi, znamenitosti, neka poznata imena iz svijeta književnosti: Octavio Pa, španjolska osvajanja Novog kontinenta.
- Pisanje pisama, razglednica.
- Izbor španjolskih narodnih pjesama.

Geografske i fonološke osobine

- Sustavni rad na izgovoru i akcentuaciji te gramatičkoj ortografiji.
- Usvajanje rečeničnoga ritma i melodije.
- Interpunktacija.

Vokabular

- Izbor leksika ovisi o tematskim jedinicama i komunikacijskom kontekstu. Proširivanje vokabulara, obrada kraćih tekstova (razne legende, anegdote) pomoću rječnika. Prijevodi.

Komunikacijski uzorci

- Slušanje i razumijevanje vremenske prognoze te davanje informacija o vremenu.
- Davanje i traženje informacija o mjestu stanovanja.
- Čupovanje i unajmljivanje / iznajmljivanje stana.
- Izražavanje osobnoga mišljenja.
- Prihvatanje i odbijanje poziva.
- Telefonski razgovor.
- Organiziranje putovanja, snalaženje na prospektima, razgovor u turističkoj agenciji.
- Pisivanje prošlih događaja.

Vokabular

- Izbor vokabulara ovisi o tematskim sadržajima i komunikacijskom kontekstu. Sustavna obrada vokabulara. Tvorba riječi (deminutivi). Sinonimija i antonimija. Njegovati pismeno izražavanje. Prijevodi.

Gramatika

- Uporaba člana uz geografska imena
- Stupnjevanje pridjeva i priloga
- superlativo absoluto en-isimō
- pronombres posesivos
- pronombres demostrativos
- pronombres relativos (continuacion)
- futuro hipotetico
- pluscuamperfecto
- upravni i neupravni govor
- slaganje vremena (1. dio)
- preterito perfecto de subjuntivo
- oraciones condicionales I
- pasiv
- nepravilni glagoli
- frases verbales: seguir + gerundio
- ir + gerundio
- andar + gerundio
- modo infinitivo (s prijedlozima a, de, con)

3. razred

(3. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

- Učenik treba:
 - razumjeti tekst s izvornim govornikom dostupan ovoj razini učenja, a to razumijevanje dokazati rješavanjem različitih zadaća na osnovi odslušanoga teksta.

Govorenje

- Učenik treba:
 - razgovarati (voditi dijalog) po natuknicama,
 - pravilno postaviti pitanje,
 - ispravno prepričati pročitani ili odslušani tekst,
 - opisati sliku ili crtež (likove i situacije),
 - po bilješkama izvijestiti o zadaći u sklopu zadane teme.

Čitanje

- Učenik treba:
 - bez većih teškoća čitati tekstove iz udžbenika,
 - pročitati kraći odlomak jezično lakšega književnog teksta i prepričati ga.

Pisanje

- Učenik treba:
 - uz pročitani ili odslušani tekst napisati natuknice za opis, prepričavanje ili vođenje razgovora,
 - kratko sastaviti obradeni tekst,
 - napisati sastav o zadanoj temi.

Prevođenje

- Učenik treba:
 - prevesti pojedinačne rečenice i laganiji tekst sa španjolskoga na hrvatski jezik, uz uporabu rječnika.

Gramatika

Ponavljanje stare gramatičke građe i uvođenje nove. Preterito imperfecto de subjuntivo - tvorba i uporaba. Preterito pluscuamperfecto de subjuntivo - tvorba i uporaba. Pogodbena rečenica II. Antefuturo hipotetico. Slaganje vremena, uporaba konjuktiva (sinteza).

Uporaba člana (sinteza). Pregled nepravilnih glagola. Izražavanje vremena, uzroka, posljedice.

TALIJANSKI JEZIK

1. ZADACI

Zadaci su početnoga učenja talijanskoga kao drugog stranog jezika:

- razvijati jezične vještine za receptivno i produktivno služenje stranim jezikom (slušanje, čitanje, govorenje, pisanje),
- usvojiti određeni lingvistički i sociolingvistički inventar, koji će omogućiti učeniku elementarnu komunikaciju i na drugom stranom jeziku (lingvistički: vokabular, građu na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini, sociolingvistički: komunikacijski uzorci, osobitosti u interakciji),
- uočiti posebnosti sustava drugoga stranog jezika u odnosu na hrvatski i prvi strani jezik.

Sve ostale zadaci u programu, koje se odnose na obradu tema o civilizaciji i kulturi, osposobljavanje učenika za daljnje i samostalno učenje te primjenu raznih izvora znanja (strane literature, enciklopedije, medijskih informacija), iste su kao i za prvi strani jezik.

2. SADRŽAJI

1. razred

(1. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- pravilno reagirati na upute nastavnika u svakodnevnom komuniciranju u razredu,
- razumjeti jednostavnu zvučnu poruku i to dokazati odgovorima na pitanja.

Govorenje

Učenik treba:

- pravilno izgovarati rečenice,
- odgovoriti na pitanja,
- izreći osnovne podatke o sebi, svojoj obitelji, o drugima,
- pravilno primjenjivati osnovne uzorke u komuniciranju,
- uporabiti poznati vokabular u opisivanju likova i situacija u svom okruženju ili na slici,
- pravilno izgovarati nove glasove.

Čitanje

Učenik treba:

- nakon čitanja odgovoriti na pitanja o pročitanu tekstu,

- pri glasnom čitanju ispravno izgovarati riječi (poglavito nove glasove) i pravilno intonirati rečenicu,
- razumijevanje pročitanog teksta dokazati rješavanjem zadataka uz taj tekst.

Pisanje

Učenik treba:

- ispravno pisati jednostavne rečenice, a poglavito posebne oblike, kojih nema u hrvatskom jeziku,
- dopuniti rečenicu i jednostavniji tekst,
- preoblikovati rečenicu, odnosno kraći i jednostavniji tekst po zadanome modelu,
- pismeno odgovoriti na pitanja,
- opisati sliku o obradenoj temi.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Obitelj i njezini članovi, rodbinski odnosi u obitelji, stan i stanovanje, život u kući, osobna higijena, obroci, ustroj slobodnoga vremena. Izricanje sata, odlasci na izlete, ples, u kino, u kazalište, na odmor, na more ili u planinu. Promet u gradu. Telefoniranje. Pisanje pisama i čestitaka. Prigodni blagdani u nas i u Italiji. Stalno se povezuju sva osobna iskustva iz života učenika.

Komunikacijski uzorci

Pozdravi i uspostavljanje kontakata na formalnoj i neformalnoj razini. Izražavanje zadovoljstva, zahvaljivanje. Traženje i davanje informacija o sebi i svojoj obitelji. Telefonski razgovor na formalnoj i neformalnoj razini. Prihvaćanje i odbijanje poziva. Zapovijedi na formalnoj i neformalnoj razini. Pisanje čestitaka i kratkih pisanih poruka.

Fonološke i ortografske osobine

Usvajanje na receptivnom i produktivnom planu fonološkoga sustava talijanskoga jezika. Usvajanje značajki talijanske grafije, odnos fonemografem (digrama-trigrama). Usvajanje rečeničkoga ritma i akcenta u izjavnoj i u upitnoj rečenici, akcenta riječi (poglavito onih, koje služe i u našem jeziku, a razlikuju se samo akcentom). Izgovor zvučnoga i bezvučnog -s-, izgovor grafema -qu- i drugih osobitosti talijanskoga jezika.

Leksik

Odabir leksika uvjetovan je izborom tematskih sadržaja. U odabiru se valja držati načela frekvencije i uporabljivosti riječi u stvaralačkoj jezičnoj produkciji učenika.

Gramatička struktura

Član

- određeni i neodređeni član i njegova uporaba, uporaba člana uz pridjeve i imenice za rodbinske odnose, partitivni član.

Zamjenice

- osobne zamjenice - naglašene i nenaglašene u nominativu, akuzativu i dativu. Čestica -ne-

Imenice

- muški i ženski rod, jednina i množina, slaganje imenice i pridjeva.

Pridjevi

- muški i ženski rod, jednina i množina. aggettivi possessivi (posvojne zamjenice)

Brojevi

- glavni i redni, datumi.

Glagoli

- prezent glagola I, II. i III. konjugacije, prezent na -isc-, prezent najučestalijih nepravilnih i povratnih glagola, npr. avere, essere, fare, andare, dare, sapere, dovere, itd.
- imperativ i imperativ povratnih glagola.
- perfekt (s avere i essere) pravilnih i najučestalijih nepravilnih glagola, perfekt povratnih glagola. Slaganje participa prošloga sa zamjenicom u akuzativu.
- futur I, II. i III. konjugacije i najpovoljnijih nepravilnih i povratnih glagola.
- imperfekt I, II. i III. konjugacije, uporaba imperfekta u odnosu na perfekt.

Prijedlozi

- di, a, da, in, con, itd. Padežni prijedlozi i njihova uporaba.

Prilozi

- najučestaliji prilozi vremena, mjesta, itd.

2. razred

(2. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- odgovoriti na pitanja o kratkom tekstu koji je slušao (jednostavni snimljeni tekstovi što ih govore izvorni govornici)

Govorenje

Učenik treba:

- uz natuknice kratko prepričati odslušani ili pročitani tekst,
- voditi razgovor po zadanome modelu,
- odgovoriti na postavljena pitanja o obradenoj temi, pravilno postaviti pitanje u sklopu zadanoga teksta,
- pravilno izgovarati nove glasove,
- primijeniti ispravnu intonaciju rečenica.

Čitanje

Učenik treba:

- razumjeti upute na talijanskom jeziku u udžbeniku i priručniku,
- dokazati razumijevanje pročitana teksta rješavanjem zadaća, kojima se provjeravaju sadržaj i poruka teksta.

Pisanje

Učenik treba:

- dopuniti i preoblikovati rečenice i kraći tekst,
- napisati prigodno pismo i čestitku za blagdan, odnosno rodendan,
- sastaviti kraći jednostavni tekst o zadanoj i prethodno obradenoj temi,
- pisati po diktatu (dopuštene su manje pogreške).

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Škola, život u školi, raspored radnoga dana, školski sustav u nas i u Italiji. Kupovanje u prodavaonici, u ljekarni, u restoranu. Banka i mjenjačnica. Promet i prometala, putovanje, odlazak u inozemstvo. Osnove zemljopisa Italije, obrada jednoga talijanskoga grada, npr. Rima, Venecije ili Trsta. Izbor izvornih materijala - slikovnih, humorističkih, literarnih.

Komunikacijski uzorci

Uspostavljanje kontakata, usmenih i pismenih, na formalnoj i neformalnoj razini. Opisivanje događaja, narativni stil. Izricanje zapovijedi i molbe u formalnom i neformalnom registru. Izricanje osobnoga izbora, želje, prijedloga. Upućivanje, prihvaćanje, odbijanje poziva.

Fonološke i ortografske osobine

Posebnu pozornost valja obratiti na jezičnu tečnost i ispravnost izgovora te točnost u pismenom izrazu. Na ovom stupnju uvode se i neki elementi svojstveni pismenom izrazu (zavisne rečenice, gerundiv).

Leksik

Odabir leksika ovisi o tematskim sadržajima, o učestalosti i uporabljivosti riječi. U drugoj se godini posebna pozornost posvećuje parafrazi i uvođenju sinonima i antonima.

Gramatička struktura

Član

- ponavljanje i sistematizacija iz I. godine.

Imenice

- tvorba ženskoga roda nekih imenica, koje označavaju zanimanja i zanate.

Pridjevi

- pravilno i nepravilno stupnjevanje. Uporaba aggettivi possessivi

Zamjenice

- nenaglašene i naglašene osobne zamjenice, združeni oblici osobnih zamjenica, spajanje združenih oblika s imperativom i gerundivom i s ecco,
- združeni oblici s česticom -ne-,
- odnosne zamjenice: che, chi, cui itd.

Glagoli

- kondicional prezenta - tvorba i uporaba,
- gerundiv,
- konjunktiv prezenta pravilnih i najpovoljnijih nepravilnih glagola - tvorba i uporaba.

Prilozi

- stupnjevanje načinskih priloga.

Brojevi

- glavni i redni brojevi. Računske operacije. Uporaba za datume i razdoblja.

Prijedlozi

- uporaba padežnih prijedloga s članom i bez njega. Prijedlozi u nekim izrazima.

3. razred

(3. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- razumjeti tekst s izvornim govornikom dostupan ovoj razini učenja, a to razumijevanje dokazati rješavanjem različitih zadataka na osnovi odslušanoga teksta.

Govorenje

Učenik treba:

- razgovarati (voditi dijalog) po natuknicama,
- pravilno postaviti pitanje,
- ispravno prepričati pročitani ili odslušani tekst,
- opisati sliku ili crtež (likove i situacije),
- po bilješkama izvijestiti o zadaći u sklopu zadane teme.

Čitanje

Učenik treba:

- bez većih teškoća čitati tekstove iz udžbenika,
- pročitati kraći odlomak jezično lakšega književnog teksta i prepričati ga.

Pisanje

Učenik treba:

- uz pročitani ili odslušani tekst napisati natuknice za opis, prepričavanje ili vodenje razgovora,
- kratko sastaviti obrađeni tekst,
- napisati sastav o zadanoj temi.

Prevođenje

Učenik treba:

- prevesti pojedinačne rečenice i laganiji tekst s talijanskog na hrvatski jezik, uz uporabu rječnika.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Ustroj slobodnoga vremena, hobi, šport i športski život. Putovanja u zemlji i inozemstvu.

Putovanje u Italiju, priprema i planiranje puta s pripremama iz zemljopisnih i kulturoloških podataka o Italiji.

Poznate osobe iz talijanske kulture i znanosti.

Običaji i tradicije u Italiji i u nas u prigodnim blagda-

nima, svetkovinama, životu u gradu i na selu. Zapošljavanje i planovi za budućnost. Sredstva javnoga priopćavanja TV, radio, novine, film, itd.

Komunikacijski uzofci

- Pozivanje, prihvaćanje i odbijanje poziva.
- Prihvaćanje ili odbijanje prijedloga.
- Traženje usluge i informacije.
- Izražavanje oduševljenja, straha, kolebanja.
- Rasprave, pravila ufuđne rasprave.
- Izražavanje razočarenja, nade, zahvalnosti.

Fonološke i ortografske osobine

- Razvijati tečnost izražavanja u usmenoj i točnost u pismenoj komunikaciji.
- Njegovati stil pismenoga izražavanja.
- Pravilna primjena znakova interpunkcije.

Leksik

- Proširivanje leksika novim sadržajima.
- Obrada porodice riječi, tvorba deminutiva, parafraze.

Gramatičke strukture

Član

- sistematiziranje uporabe člana.

Imenice

- imenice s posebnim oblicima za množinu i ženski rod.

Pridjevi

- stupnjevanje, sistematizacije.

Zamjenice

- združeni oblici nenaglašanih osobnih zamjenica. Spajanje združenih oblika osobnih zamjenica s glagolima.

Glagoli

- pluskvamperfekt - tvorba i uporaba,
- konjunktiv imperfekta - tvorba i uporaba,
- pogodbene rečenice u sadašnjosti,
- slaganje vremena - istovremenost u prošlosti, futur u prošlosti,
- bezlični glagoli.

4. razred

(4. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- razumjeti tekstove prilagođene ovoj jezičnoj razini,
- dati informacije o sadržaju izvornog teksta s izvornim govornicima (obavijesti preko razglašava na željezničkoj ili autobusnoj postaji i uzletištu, u turističkoj agenciji).

Govorenje

Učenik treba:

- postavljati pitanja i odgovarati na njih,
- izvoditi govorne vježbe po natuknicama,
- izvješćivati po bilješkama,
- opisivati likove, predmete i situacije,
- prepričati pročitani ili odslušani tekst.

Čitanje

Učenik treba:

čitati tekstove dostupne i prilagođene ovoj jezičnoj razini,

- čitati i razumjeti izvorne tekstove, kao što su kraći i jednostavniji novinski članci, tablice, sheme, vozni red i sl.

Pisanje

Učenik treba:

preoblikovati rečenice i tekst,

- pisati bilješke iz odslušanog ili pročitanoog teksta,
- pisati natuknice za opis, prepričavanje i vođenje razgovora,
- sastaviti prigodno pismo i poruku.

Prevođenje

Učenik treba:

- prevoditi lakši tekst s talijanskoga na hrvatski jezik uz uporabu rječnika,
- prevesti pojedinačne rečenice na talijanski jezik.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Čovjek i njegov rad, problemi zapošljavanja u Italiji i u nas.

Život u malome mjestu i velikom gradu.

Upoznavanje sa zemljopisnim, povijesnim i kulturološkim osobitostima Italije.

Davanje informacija o našoj zemlji, suradnji među zemljama.

Škola i školski sustav u Italiji i u nas. Poznati događaji iz kulturnoga, znanstvenog i političkog života Italije.

Italija i njena regionalna podjela.

Problemi ekologije, Jadran - zajednički problem. Primjenjivati izvorne materijale - zvučne, pisane i slikovne.

Komunikacijski uzorci

Posebnu pozornost posvetiti izricanju osobnoga gledišta i mišljenja.

Važno je razumijevanje različitih jezičnih registara u usmenoj i pismenoj primjeni.

Fonološke i ortografske osobine

Sistematiziranje i uvježbavanje.

Leksik

Proširivanje leksika s obzirom na sadržaje.

Podjela na aktivan i pasivan leksik.

Privikavanje na traženje riječi i uporabu rječnika i drugih izvora znanja o jeziku.

Gramatička građa

Sistematizacija i utvrđivanje već obradene građe.

Slaganje vremena u sadašnjosti i prošlosti, uz uporabu indikativa i konjunktiva.

- aorist pravilnih i nepravilnih glagola - tvorba i uporaba,
- futur II. - tvorba i uporaba,
- pasivna konstrukcija rečenice,
- upravni i neupravni govor, zavisne rečenice u indikativu i konjunktivu.

III. DIDAKTIČKE UPUTE

Učenje stranoga jezika spoznajni je proces. Učenici osvješćuju i usavršavaju opća znanja o jeziku (jezične sadržaje, komunikacijske situacije). Da bi se taj proces mogao razvijati, primjenjuju se određeni pristupi.

Spoznajno-komunikacijski pristup primjenjuje se u obradi jezičnoga materijala da bi se razvijale spoznajne i stvaralačke sposobnosti putem analize, sinteze, pomoću interpretacije, reprodukcije i produkcije jezične obavijesti. U obradi materijala uzimaju se u obzir i morfosintaktičke i semantičke (funkcionalne) jezične cjeline.

Multimedijski pristup obuhvaća sve one medije, koji u ovoj situaciji najviše pridonose komunikacijskoj sposobnosti učenika. Izbor medija je dio sustava i čini jedinstvenu cjelinu s nastavnim procesom. U nastavi se primjenjuju oni mediji, kojima se u određenoj dobi postiže u obradi predviđenoga jezičnog gradiva najveći uspjeh.

Višezvornost je u učenju stranih jezika zastupljena:

- da se postigne razumijevanje stranoga teksta bez stalnoga posredništva materinskog jezika,
- da se stvori komunikacijski i civilizacijski kontekst učenja stranoga jezika te
- da se učenici priviknu na posebnosti jezične komunikacije u raznim medijima.

Interdisciplinarni pristup razumijeva povezivanje sa srodnima nastavnim područjima, kao što su materinski jezik i druga područja ljudskih znanja i iskustava. Glede korelacije između programa hrvatskoga i stranih jezika, oba se programa polazi od stvarne govorne situacije, tj.

od govora do jezika, a učenici se vode od razumijevanja pojave do njena uopćavanja.

U nastavi se u pravilu primjenjuje strani jezik. Materinski jezik rabi se kad se moraju osvijestiti razlike u odnosu na strani, kada se želi provjeriti jesu li učenici nešto razumjeli te u vremenskom racionaliziranju u tumačenju sadržaja kulture i civilizacije.

U nastavi stranih jezika:

- razvijaju se jezične vještine razumijevanja govorenoga i pisanoga sadržaja i govorenoga i pisanoga izražavanja,
- usvajaju se vokabular i jezična građa na fonološkoj, morfosintaktičkoj i semantičkoj razini u komunikacijskom kontekstu,
- uče se jezične zakonitosti,
- primjenjuju se komunikacijski uzorci i razvija osjećaj za osobitosti u interakcijama među pojedincima na nekoliko razina,
- upoznaju se elementi kulture i civilizacije matičnih zemalja čiji se jezik uči, a u nekim slučajevima i zemalja u kojima se tim jezikom govori kao drugim jezikom.

U ostvarivanju tih sadržaja uvježbava se slušanje i govorenje te čitanje i pisanje.

Jezične zakonitosti usvajaju se kognitivno, primjereno dobi i psihofizičkim mogućnostima učenika. Kontrastiranje između hrvatskoga jezika i kulture te stranoga jezika i pripadajuće kulture primjenjuje se kad god to

pridonosi boljem razumijevanju i svladavanju gradiva koje se obrađuje.

Programski sadržaji raspoređuju se tako da odgovaraju stupnju psihofizičkoga razvoja učenika i konceptualnoj bliskosti njegovoj dobi i interesu.

Predstavljaju se u obliku pisanoga teksta, zvučnoga modela teksta i slike. Uz posebno pripremljene pedagoške materijale, primjenjuju se i primjereni izvorni materijali - književni i stručni tekstovi, kao i tekstovi iz dnevnoga i periodičnog tiska, zvučne snimke odlomaka razgovora i različitih monologa te razni slikovni materijali, od ilustracija do stripova, tablica i grafova, uz odgovarajuću pedagošku obradu.

U fazi recepcije uvježbava se razumijevanje govornoga i pisanog materijala, a u fazi produkcije nastoji se postići fonološka reprodukcija što vjernija modelu izvornoga govornika jezika koji se uči te uporaba jezičnih struktura, koja postupno prelazi od zadanih i vodenih oblika na slobodno usmeno i pismeno izražavanje.

U tu svrhu vježbe se dijele u dvije osnovne skupine: vježbe stjecanja jezičnih vještina i vježbe uporabe jezičnih vještina.

Osnovni cilj kojem je usmjerena takva jezična obuka, ide za komunikacijskom kompetencijom učenika.

Nastava stranih jezika zahtijeva individualizirani pristup, što dolazi do izražaja na različite načine:

- različitim stvaralačkim izvedbenim programima nastavnika,
- privikavanjem učenika na samostalan rad i uporabu izvannastavnih izvora znanja.

Jedno od važnih načela za pripremu radnih materijala je višezvornost. Oni, uz pisani tekst, moraju sadržati zvučni uzorak i slikovni predložak, koji nose i jezičnu i kulturološku poruku. Materijali moraju biti sastavljeni tako da služe i radu u školi, utemeljenom na komunikaciji na stranom jeziku, ali i samostalnom radu učenika. Jedno je od mogućih rješenja da se izrade udžbenici namijenjeni radu na satu stranoga jezika - isključivo pisani stranim jezikom - i iscrpni priručnici za učenike, kojih pojedini teži dijelovi, kao što su objašnjenja lingvističkih i ekstralingvističkih sadržaja, što se paralelno obrađuju u školi, mogu biti pisani djelomično i hrvatskim jezikom.

To se odnosi i na upute za izradu zadataka u priručniku za učenike, gdje bi trebala postojati i rješenja jednoznačnih zadataka.

Uz radne materijale, u nastavi se primjenjuju sva dostupna, a primjereni nastavna sredstva i pomagala primjereno dostignućima suvremene tehnologije.

Napredovanje u učenju stranih jezika posebno je ovisno o usvojenosti prethodno obrađenoga gradiva te u stranim jezicima valja učeničke dosege stalno pratiti, ali i dijagnostički provjeravati što će poslužiti razlikovanju u radi izvedbenih programa.

U vrednovanju učeničkoga rada valja uzimati u obzir i vještine, kojima se učenik poučava. U frontalnom provjeravanju poslužiti će testovi i kontrolni radovi za sve ili manje cjeline. Za individualne provjere u pismenom obliku poslužiti će školske i domaće zadatke, dok je provjera recepcije, a osobito produkcije govorenoga držaja gotovo uvijek pojedinačna provjera na satu ili na imljenome materijalu.

U skladu s načelima nastave stranih jezika, gdje se teži maksimalno angažirati učenika da postane sudionikom nastavnoga procesa, valja omogućiti i samovrednovanje, to češće, što je učenik stariji.

Kako se ponudeni okvirni programi za strane jezike protežu u vrlo dugom vremenskom rasponu - od samoga početka osnovne škole, pa do srednjeg obrazovanja - osim spoznajne progresije, koja se povećava svake godine, valja imati na umu da je to i razdoblje naglih promjena u skokovima, glede psihofizičkoga razvoja od djetinjstva do rane adolescencije.

U gimnaziji učenik obvezatno uči dva strana jezika. Oba mogu biti nastavak učenja iz osnovne škole, ali se kao drugi jezik može odabrati i početno učenje nekoga stranog jezika.

Pri nastavljanju učenja stranoga jezika, u prvom rangu valja najprije ustanoviti učenička znanja i nastojati poravnati eventualne heterogenosti iz osnovne škole, s manjim proširenjima gradiva vezanima uz novi kontekst.

O učenikovu znanju stranoga jezika nakon završene osnovne škole korisno je u I. razredu srednje škole provjeriti to znanje, što ima isključivo dijagnostičko značenje. Takvo ispitivanje znanja ne treba provoditi na samom početku, već nakon nekoliko uvodnih satova, a za samo ispitivanje znanja treba učenike pripremiti prethodnim usmenim i pismenim postupcima.

Za početno učenje stranoga jezika u gimnaziji, s obzirom na dobni i spoznajni razvoj te motivacijske čimbenike, cilj i zadaće učenja gotovo su iste kao za prvi strani jezik. Ovdje se posebice računa na zalihe učeničkih spoznaja i iskustava iz učenja materinskoga i jednoga stranog jezika. Prva godina učenja posvećuje se u potpunosti svladavanju fonoloških i ortografskih osobitosti te morfosintaktičkih mehanizama dotičnoga stranog jezika u tematskom krugu konceptualne bliskosti, s nešto smanjenim leksičkim korpusom i manjom opširnošću razrade komunikacijskih situacija u govornom i pisanom obliku, u odnosu na prvi strani jezik. Ipak, i kod drugoga jezika valja doseći zahtjevnu obrazovnu razinu usvojenosti znanja i vještina, postići otvorenost za daljnje usavršavanje znanja, sposobnost za samostalan rad i primjenu izvora znanja na tom stranom jeziku.

Kontinuitet učenja potrebno je održati i u ritmu rada tijekom školske godine. Stoga je prijeko potrebno da ne bude velikoga razmaka tj. da satovi budu pravilno raspoređeni u tjednoj satnici, i valjalo bi izbjeći dvosat (blok sat), jer on ne pogoduje ni u organizacijskom ni u pedagoškom smislu.

Uz gramatičke jedinice, obrađuju se u nastavi jezika i funkcionalne jedinice jezika, tj. one semantičke cjeline pomoću kojih se komunicira u stvarnom životu (npr. traženje i davanje informacija o nečemu, izražavanje žaljenja, pozdravljanje, itd.).

Sustav jezičnih funkcija u nas još nije dovoljno istraženo područje, pa u stranom jeziku odabiremo one funkcije, koje su po intuiciji i iskustvu važne za komunikaciju.

Nastavni plan i program zasniva se na situacijama čija je okosnica gramatički sustav, a inventar jezičnih funkcija uklapa se u sustav u skladu s dobi i mogućnostima učenika.

U nastavi se primjenjuju oni mediji, kojima se u određenoj dobi i u obradi određenoga jezičkoga gradiva postiže optimalan uspjeh u učenju jezika.

Višcizvornost je u učenju stranoga jezika zastupljena iz više razloga:

- da se osigura razumijevanje stranoga teksta bez stalnoga posredovanja materinskog jezika,
- da se stvori komunikacijski i civilizacijski kontekst učenja stranoga jezika,
- da se učenici priviknu na posebnosti jezične komunikacije u raznim medijima.

Uporaba raznih izvora u nastavi zahtijeva posebno uremljen prostor, pa stoga nastavu stranoga jezika valja provoditi u specijaliziranoj učionici.

Budući da se se interesi i sposobnosti učenika razlikuju, potrebno je u planiranju okvirnoga programa i izvan njega stvoriti uvjete za razvijanje tih interesa i sposobnosti.

Učenicima bi trebali biti dostupni laki tekstovi na materinome jeziku, zvučni i slikovni izvori znanja za individualan rad. U ustroju školskoga života valja za to predvidjeti i prostor i vrijeme. Takav individualan rad se može provesti po željama i mogućnostima učenika ostvarivanjem programске jezgre, slobodnih djelatnosti ili slobodnoga vremena.

Što se tiče korelacije između programa iz hrvatskoga jezika i stranih jezika, u oba se programa polazi od zbi-

ljske govorne situacije, tj. od govora do jezika, a učenici se vođe od razumijevanja pojave do njezina uopćavanja: primjenjuje se funkcionalni pristup.

U raspoređivanju gradiva važna su tri područja: gramatičko, pravogovorno i pravopisno (koja variraju s obzirom na posebnosti predmeta).

Funkcionalno-induktivni pristup omogućuje to da se utvrdi funkcionalna istovjetnost hrvatskoga književnog jezika i stranih jezika (predvidenih programom) tamo gdje postoji te da se djelotvornije koristi kontrastivnom metodom poučavanja i usvajanja stranoga jezika.

S obzirom na posebnost predmeta, u nastavi stranih jezika treba stalno pratiti napredovanje učenika usmenim i pismenim provjeravanjem. Osim stalnih kraćih oblika pismenoga praćenja znanja (diktati, kraći vodeni sastavi, gramatički zadaci, petminutni testovi i sl.), provode se najmanje 4 pismena ispitivanja tijekom godine, u određenim vremenskim razdobljima. Za provjeravanje znanja učenike treba prethodno pripremiti usmenim i pismenim postupcima.

Popis stranih jezika nije zaključen te se na zahtjev učenika i uz kadrovske mogućnosti, po načelima iz opće koncepcije nastave stranih jezika, može izraditi okvirni program i za neki drugi strani jezik.